

ÖZEL SİRKÜLER:

2015 YILINDA İŞLETME HESABI ESASI VE BİLANÇO ESASINA GÖRE DEFTER TUTMA VE SINIF DEĞİŞTİRME HADLERİ

ÖZET : 2015 yılında mükelleflerin Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre *işletme hesabı esası ve bilanço esasına göre sınıf değiştirmede dikkate almaları gereken hadler.*

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 176'ncı maddesinde tüccarlar defter tutma bakımından ikiye ayrılmış; I'nci Sınıf Tüccarların Bilanço Esasına göre, II'nci Sınıf Tüccarların ise İşletme Hesabı Esasına göre defter tutacakları belirtilmiştir. Kimlerin I'nci Sınıf Tüccar, kimlerin ise II'nci Sınıf Tüccar sayılacağı, sınıfların tespitine ilişkin hadler, ve sınıflar arasındaki geçişe ilişkin düzenlemelere, VUK'nun 177-181'nci maddeleri arasında yer verilmiştir.

İşletme hesabı esası ve bilanço esasına göre defter tutma ayırımına ilişkin hadler, Vergi Usul Kanunu Tebliği ile yayımlanmaktadır. 2012¹, 2013² ve 2014³ yılları için belirlenmiş olan bu hadler aşağıdaki gibidir.

Madde No	Konusu	2012 Yılında Uygulanan Miktar (TL)	2013 Yılında Uygulanan Miktar (TL)	2014 Yılında Uygulanan Miktar (TL)
MADDE 177-	1-Bilanço esasına göre defter tutma hadleri			
	Alış tutarı	140.000	150.000	150.000
	Satış tutarı	190.000	200.000	200.000
	2- Yıllık gayrisafi iş hasılatı	77.000	80.000	80.000
	3- İş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı	140.000	150.000	150.000

¹ 26.12.2011 tarihli ve 28154 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 411 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği'nde belirlenen tutarlar

² 31.12.2012 tarihli ve 28514 (4.Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 422 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği'nde belirlenen tutarlar

³ 30.12.2013 tarihli ve 28867 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 432 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği'nde belirlenen tutarlar

I-Bilanço Esasından İşletme Hesabına Geçiş			
Satın aldığı malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan bilanço esasına göre defter tutan I'nci sınıf bir tüccarın	Son dönem iş hacminin % 20'yi aşan bir nispette düşük olması durumu		
	2014 yılı	Alış Tutarı	120.000 liranın altındaysa
		Satış Tutarı	160.000 liranın altındaysa
	Son üç dönem iş hacminin % 20'ye kadar bir düşüklük göstermesi durumu (her üç yılda)		
	Alış tutarları	2012 yılı	112.000 - 140.000 lira arasındaysa
		2013 ve 2014 yılları	120.000 - 150.000 lira arasındaysa
	Satış tutarları	2012 yılı	152.000 - 190.000 lira arasındaysa
2013 ve 2014 yılları		160.000 - 200.000 lira arasındaysa	
Satın aldığı malları olduğu gibi veya işledikten sonra satmanın dışındaki işlerle uğraşan bilanço hesabı esasına göre defter tutan I'nci sınıf bir tüccarın	Son dönem iş hacminin 177'nci maddede yazılı hadlerden % 20'yi aşması durumu		
	2014 yılı	Gayrisafi İş Hasılatı	64.000 liranın altındaysa
	Son üç dönem iş hacminin % 20'ye kadar bir düşüklük göstermesi durumu (her üç yılda)		
	Gayrisafi İş Hasılatı	2012 yılı	61.600 - 77.000 lira arasındaysa
2013 ve 2014 yılları		64.000 - 80.000 lira arasındaysa	
Satın aldığı malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan, aynı zamanda bunun dışındaki işlerle de uğraşan bilanço esasına göre defter tutan I'nci sınıf bir tüccarın	Son dönem iş hacminin % 20'yi aşan bir nispette düşük olması durumu		
	2014 yılı	Diğer İşlerden Elde Edilen Satış Hasılatının Beş Katı ile Mal Alım Satımı ile İlgili Satış Tutarı Toplamı	120.000 liranın altındaysa
		Son üç dönem iş hacminin % 20'ye kadar bir düşüklük göstermesi durumu (her üç yılda)	
	Diğer İşlerden Elde Edilen Satış Hasılatının Beş Katı ile Mal Alım Satımı ile İlgili Satış Tutarı Toplamı	2012 yılı	112.000 - 140.000 lira arasındaysa,
		2013 ve 2014 yılları	120.000 - 150.000 lira arasındaysa

*Sınıf değiştirmeye ilişkin yüzdesel düşüklükler mal alış tutarlarında olabileceği gibi mal satış tutarlarında veya iş hasılatında da olabilir. Bu yüzdesel düşüklükler bir yıl mal satış tutarında, diğer yıl ise mal alış tutarında olabilir. Bilanço esasından işletme hesabı esasına geçiş ihtiyari olup dileyen mükellefler söz konusu şartları sağlasalar bile 2015 yılında bilanço esasında defter tutmaya devam edebilirler.

2015 yılından itibaren işletme hesabı esasında defter **tutabilir.**

II- İşletme Hesabından Bilanço Esasına Geçiş

Satın aldığı malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan işletme hesabı esasına göre defter tutan II'nci sınıf bir tüccarın	Son dönem iş hacminin % 20'yi aşan bir nispette fazla olması durumu			
	2014 yılı	Alış tutarı	180.000 lirayı aşıyorsa	
		Satış tutarı	240.000 lirayı aşıyorsa	
	Son iki dönem iş hacminin % 20'ye kadar bir fazlalık göstermesi durumu			
2013 ve 2014 yılları	Alış tutarları	150.000 - 180.000 lira arasındaysa		
	Satış tutarları	200.000 - 240.000 lira arasındaysa		
Satın aldığı malları olduğu gibi veya işledikten sonra satmanın dışındaki işlerle uğraşan işletme hesabı esasına göre defter tutan II'nci sınıf bir tüccarın;	Son dönem iş hacminin % 20'yi aşan bir nispette fazla olması durumu			2015 yılından itibaren bilanço esasında defter tutması gerekir.
	2014 yılı	Gayri safi iş hasılatı	96.000 lirayı aşıyorsa	
		Son iki dönem iş hacminin % 20'ye kadar bir fazlalık göstermesi durumu		
	2013 ve 2014 yılları	Gayri safi iş hasılatları	80.000 - 96.000 lira arasındaysa	
Son dönem iş hacminin % 20'yi aşan bir nispette fazla olması durumu				
Satın aldığı malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan, aynı zamanda bunun dışındaki işlerle de uğraşan işletme hesabı esasına göre defter tutan II'nci sınıf bir tüccarın;	2014 yılı	Diğer İşlerden Elde Edilen Satış Hasılatının Beş Katı ile Mal Alım Satımı ile İlgili Satış Tutarı Toplamı	180.000 lirayı aşıyorsa	
		Son iki dönem iş hacminin % 20'ye kadar bir fazlalık göstermesi durumu		
	2013 ve 2014 yılları	Diğer İşlerden Elde Edilen Satış Hasılatının Beş Katı ile Mal Alım Satımı ile İlgili Satış Tutarı Toplamı	150.000 - 180.000 lira arasındaysa	
		*Sınıf değiştirmeye ilişkin yüzdesel fazlalıklar mal alış tutarlarında olabileceği gibi mal satış tutarlarında veya iş hasılatında da olabilir. Bu yüzdesel fazlalıklar bir yıl mal satış tutarında, diğer yıl ise mal alış tutarında olabilir. İşletme hesabı esasından bilanço esasına geçişte her hangi bir ihtiyarilik bulunmamaktadır. Şartları sağlayan mükelleflerin 2015 yılından itibaren bilanço esasında defter tutması gerekmektedir.		

Saygılarımızla...

